

Leerrechten Q&A

Waarom worden leerrechten ingevoerd?

De leerrechten worden ingevoerd om twee redenen:

- 1) de student staat centraal, door deze uit te dagen scherpere keuzes te maken. Van studiekeuze tot activiteiten naast de studie. Het gaat er om dat de studietijd optimaal wordt benut binnen een redelijke termijn;
- 2) hogescholen en universiteiten krijgen een prikkel om kwalitatief zo hoog mogelijk onderwijs te bieden. De bekostiging hangt voor een groot deel nauw samen met de inschrijving van de student. Wanneer het aantal inschrijvingen daalt, daalt ook de rijksbijdrage richting de betreffende instelling.

Wanneer worden leerrechten ingevoerd?

Vanaf het studiejaar 2007-2008 wordt met leerrechten gewerkt. Alle studenten die dan voor het eerst staan ingeschreven, beginnen met volledige leerrechten. Ook studenten die al een deel van een opleiding hebben gevolgd krijgen de bijpassende leerrechten en volledige uitlooprechten.

Hoeveel leerrechten hebben een hbo'er en een universitair student?

Elke student krijgt leerrechten voor de nominale studieduur, plus zowel de bachelor als voor de master één jaar uitloop.

Als voor een universitaire studie een driejarige bachelor en eenjarige master staat, dan krijgt de student voor zes jaar leerrechten: drie jaar voor de bachelor, één jaar uitloop, één jaar voor de master, één jaar uitloop ($3+1+1+1=6$). Wanneer voor universitaire studie een driejarige bachelor en tweejarige master staat krijgt de student zeven jaar leerrechten: drie jaar voor de bachelor, één jaar uitloop, twee jaar voor de master, één jaar uitloop ($3+1+2+1=7$).

Wat als je leerrechten overhoudt?

Als een student na de bachelor nog leerrechten overhoudt, kan dit worden meegenomen naar de masterfase.

Wanneer een student na het behalen van een graad leerrechten overhoudt, kan daarvan maximaal één jaar worden meegenomen. Deze resterende leerrechten kunnen na de studie elders worden ingezet, ook wanneer daarmee geen graad wordt behaald. De resterende leerrechten zijn onbeperkt geldig.

Als je geen leer- en uitlooprechten meer hebt, wat betekent dat?

Zolang een student leer- en uitlooprechten heeft en inzet, is hij of zij het wettelijke collegegeld verschuldigd aan de instelling waar de student staat ingeschreven (1.496 euro voor studiejaar 2005-2006).

Wanneer een student zijn of haar leer- en uitlooprechten heeft verbruikt, wordt ten hoogste het (gemaximeerd) instellingscollegegeld geheven. Het is aan de instelling om de hoogte van het collegegeld vast te stellen. De medezeggenschap waarin studenten zijn vertegenwoordigd heeft adviesrecht, waardoor het instellingsbestuur de hoogte van het instellingscollegegeld dient te motiveren.

Er is voor een overgangperiode gezorgd: van 2007-2010 is er sprake van een gemaximeerd collegegeld: het instellingscollegegeld kan dan nooit meer dan twee maal het wettelijke collegegeld (2.992 euro) zijn.

Hebben de leerrechten een duur van een jaar of een half jaar?

De leerrechten hebben de duur van een half jaar. Als een student leerrechten ontvangt voor bijvoorbeeld zes jaar, ontvangt hij of zij dus eigenlijk twaalf leerrechten van een half jaar. Met leerrechten per half jaar wordt voorkomen dat een student een leerrecht van een heel jaar kwijt is, terwijl deze misschien enkele maanden stond ingeschreven aan een universiteit of hogeschool.

Moet je je als student dan ook per jaar of half jaar inschrijven?

Een student schrijft zich in bij de universiteit of hogeschool van zijn of haar keuze. De inschrijving blijft geldig tot het moment dat de student zich weer uitschrijft. De inschrijving hoeft dus niet tussentijds of jaarlijks verlengd te worden.

Wordt de studiefinanciering gewijzigd?

Aan de bedragen van de studiefinanciering zoals die nu gelden (prestatiebeurs, aanvullende beurs, lening en ov-studentenkaart) wordt niets gewijzigd. Wel zijn er vier belangrijke aanvullingen:

- 1) invoering collegegeldkrediet. Een student kan bij de IB-Groep het bedrag lenen dat hij of zij verschuldigd is aan de universiteit of hogeschool voor het collegegeld. Dit is een aanvulling op de bestaande leenfaciliteit.
- 2) inkomensafhankelijke terugbetaling. Wanneer een student een studieschuld heeft uitstaan bij de IB-Groep, wordt de aflossing voortaan altijd inkomensafhankelijk bepaald (tot nu toe moest daar apart om verzocht worden).
- 3) verlenging aflossingstermijn. De aflossingstermijn, die start twee jaar na uitschrijving bij de instelling, wordt verlengd van vijftien naar vijfentwintig jaar.
- 4) pauze in de aflossing. Wanneer iemand een pauze wil inlassen in het terugbetalen van zijn of haar lening, kan dat. Een pauze kan bijvoorbeeld voor een jaar worden ingelast en na verloop van tijd nogmaals een jaar. Maximaal mag vijf jaar worden gepauzeerd. Door het inlassen van een pauze wordt de aflossing opgeschort en de einddatum voor het aflossen met eenzelfde termijn opgeschoven (bij pauze van één jaar, wordt de aflossingstermijn verlengd van vijfentwintig naar zesentwintig jaar).

Wie hebben aanspraak op leerrechten?

Nederlanders, studenten met een nationaliteit van een van de EU-lidstaten of landen van de Europese Economische Ruimte (EER), die woonachtig zijn in Nederland of de grensstreek (België, Bremen, Nedersaksen, en Noordrijnland-Westfalen), en die nog niet eerder een graad hebben behaald.

Misverstanden over de leerrechten

Ontstaat er een jaarlijkse grote stroom studenten van de ene universiteit/hogeschool naar de andere?

Met de invoering van de leerrechten wordt beoogd studenten voor en tijdens hun studie scherpere keuzes te laten maken en worden universiteiten en hogescholen geprikkeld hoge kwaliteit te leveren. Van studenten wordt een kritische houding verwacht wat betreft het geboden onderwijs. Wanneer het onderwijs onder de maat wordt geacht, zullen studenten dit eerst binnen de hogeschool of universiteit aanhangig maken. De verwachting is daarom niet dat per jaar of half jaar massa's studenten wisselen van universiteit of hogeschool. Wel is het een drukmiddel, want uiteindelijk kan een student hier voor kiezen waardoor een instelling haar bekostiging verliest. De verwachting is dat universiteiten en hogescholen het niet zover zullen laten komen en op voorhand voor de juiste kwaliteit zorgen.

Gaat het collegegeld van studenten omhoog?

Zolang een student leerrechten heeft, betaald deze het wettelijke collegegeld (momenteel 1.496 euro). Wanneer een student de leerrechten heeft verbruikt, gaat deze het (gemaximeerd) instellingscollegegeld betalen. Dat kan afwijken van het wettelijke collegegeld. Hoeveel meer of minder de student dan gaat betalen, is aan de instelling. Een hogeschool of universiteit kan kiezen voor een gedifferentieerde aanpak. Studenten zonder leerrechten die nog de volledige studie moeten doorlopen vergen intensievere begeleiding dan studenten die bijna zijn afgestudeerd. De studentenmedezeggenschap heeft adviesrecht over de hoogte van dit instellingscollegegeld.

Wie is verantwoordelijk voor de administratie van de leerrechten?

De totale uitvoering van de leerrechten-administratie wordt uitgevoerd door de IB-Groep.